

LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS MINISTRAS

**Į S A K Y M A S
DĖL PRIVALOMOJO SVEIKATOS MOKYMO**

1999 m. kovo 6 d. Nr. 106
Vilnius

Atsižvelgdamas į išaugusį soliariumų, baseinų, kosmetikos ir makiažo kabinetų veiklos mastą ir paklausą bei siekdamas užtikrinti kokybišką ir saugų paslaugų teikimą,

1. T v i r t i n u 6 valandų higienos įgūdžių mokymo programas ir testavimo klausimynus:

1.1. soliariumų darbuotojų (1 priedas);

1.2. kosmetikos, makiažo kabinetų darbuotojų (2 priedas);

1.3. baseinų darbuotojų (3 priedas).

2. Nustatau, kad visi fiziniai ir juridiniai asmenys, mokantys higienos įgūdžių bei atestuojantys darbuotojus, privalo vadovautis patvirtintomis higienos įgūdžių mokymo programomis bei testavimo klausimynais.

3. Pavedu Respublikiniam sveikatos mokymo centrui:

3.1. soliariumų, kosmetikos ir makiažo kabinetų, baseinų darbuotojų higienos įgūdžių mokymo programas įtraukti į sveikatos mokymo programų sąrašą;

3.2. rengti ir platinti informacinę bei metodinę medžiagą.

4. Laikau netekusia galios Kosmetinės priežiūros dirbančiųjų privalomojo higieninio ir privalomojo pirmosios pagalbos mokymo 12 valandų programą, patvirtintą 1996 06 12 Sveikatos apsaugos ministerijos įsakymu Nr. 322.

5. Įsakymo vykdymo kontrolę pavedu Sveikatos apsaugos ministerijos Visuomenės sveikatos skyriaus viršininkui R. Sabaliauskui.

SVEIKATOS APSAUGOS MINISTRAS

MINDAUGAS STANKEVIČIUS

SOLIARIUMŲ DARBUOTOJŲ HIGIENOS ĮGŪDŽIŲ MOKYMO PROGRAMA IR TESTAVIMO KLAUSIMYNAS

1. Mokymo programa

- 1.1. Soliariumo patalpų įrengimo reikalavimai.
- 1.2. Soliariumų tipai ir emisijos charakteristika.
- 1.3. Soliariumų darbo sąlygų higieninė charakteristika (ventiliacija, drėgmė, oro temperatūra, apšvietimas). Tiekiamo oro kiekis (vienam klientui). Buitinės ir pagalbinės patalpos, jų įranga, higienos reikalavimai.
- 1.4. Soliariumo įrangos reikalavimai. Naudojamų lempų charakteristika. Senų lempų laikymo ir išvežimo reikalavimai. Elektros įrangos įjungimas ir įžeminimas. Įrangos valymas.
- 1.5. Ultravioletinių spindulių poveikis žmogui. Odos jautrumas ultravioletiniams spinduliams. Ultravioletinių spindulių poveikis akims, imuninei sistemai. Šio poveikio padariniai, saugos priemonės.
- 1.6. Reikalavimai, keliami klientui. Sveika oda. Odos ligos. Naudojimosi soliariumu priešparodymai. Fotosensibilizuojančiosios (fotoalergiją sukeliančios) medžiagos.
- 1.7. Deginimosi režimas. Eritema. Minimali eriteminė dozė. Lempos atstumas nuo aukščiausiai esančios kūno vietos. Pirmo seanso deginimosi trukmė. Didžiausia deginimosi trukmė. Deginimosi kursas, seansai.
- 1.8. Reikalavimai, keliami personalui. Spec. drabužiai, akiniai. Periodiškas sveikatos tikrinimas.

2. Testavimo klausimai

- 2.1. Ar galima rengti soliariumus cokoliniuose aukštuose?
 - A. Negalima.
 - B. Galima, jeigu vėdinimo sistema užtikrina reglamentuotą oro apykaitą.
 - C. Galima, jeigu cokolinio aukšto langai negrotuoti ir yra ne žemiau kaip 80 cm nuo grindų.
- 2.2. Vienam soliariumo įrenginiui turi būti skiriama:
 - A. Ne mažiau kaip 12 kv. m ploto.
 - B. 11 kv. m ploto.
 - C. Nuo 10,5 kv. m iki 11 kv. m ploto.
- 2.3. Mechanškai soliariumo patalpa turi būti vėdinama:
 - A. Nuolatos.
 - B. Kartą per dieną.
 - C. 3 kartus per valandą.
- 2.4. Koks oro kiekis turi būti tiekiamas vienam klientui per valandą?
 - A. 90 kub. m/val.
 - B. 80 kub. m/val.
 - C. 65 kub. m/val.
- 2.5. Soliariume galima naudoti lempas:
 - A. Kurios spinduliuoja (315-400) nm bangų ilgio diapazono UVA.
 - B. Kurios naudotos ne ilgiau kaip vienerius metus.
 - C. Kurios spinduliuoja (280-315) nm ilgio diapazono UVB.
- 2.6. Kokių lempų soliariume naudoti negalima?
 - A. Kurios spinduliuoja (200-310) nm bangų ilgio diapazono UVA.

- B. Kurios spinduliuoja (380-400) nm bangų ilgio diapazono UVA ir UVB.
 C. Kurios spinduliuoja (280-315) nm bangų ilgio diapazono UVB ir (100-280) nm bangų ilgio diapazono UVC.
- 2.7. Nuo deginimosi lempų dulkės valomos:
 A. Kartą per savaitę antistatine pašluoste.
 B. Kasdien ligninu arba flaneline medžiaga.
 C. Kas 2 dienas drėgna pašluoste.
- 2.8. Kokiomis ligomis sergantiems naudotis soliariumu negalima?
 A. Odos raudonąja vilklige, sklerodermija, cukriniu diabetu, katarakta, tireotoksikoze, tuberkulioze, vaikams iki 18 metų.
 B. Imuninės sistemos sutrikimais, AIDS.
 C. Hepatitu, cistitu ir osteoporoze.
- 2.9. Dirbtiniais UV spinduliais degintis Lietuvoje rekomenduojama:
 A. Nuo rugsėjo 1 d. iki vasario 30 d.
 B. Nuo lapkričio 1 d. iki balandžio 1 d.
 C. Nuo spalio 1 d. iki kovo 1 d.
- 2.10. Lempos atstumas nuo aukščiausiai esančios kūno vietos turi būti:
 A. Ne mažiau kaip 15 cm.
 B. Ne daugiau kaip 15 cm.
 C. Ne mažiau kaip 25 cm.
- 2.11. Soliariumo personalas privalo tikrintis sveikatą:
 A. Kartą per 2 metus.
 B. Kartą per metus.
 C. Esant nusiskundimų, bet ne rečiau kaip 2 kartus per metus.

Teisingi atsakymai:

- 2.1. B
 2.2. A
 2.3. C
 2.4. B
 2.5. A
 2.6. C
 2.7. A
 2.8. A
 2.9. B
 2.10. C
 2.11. B
-

KOSMETIKOS, MAKIAŽO KABINETŲ DARBUOTOJŲ HIGIENOS ĮGŪDŽIŲ MOKYMO PROGRAMA IR TESTAVIMO KLAUSIMYNAS

1. Mokymo programa

- 1.1. Naujai pastatytų, rekonstruotų kosmetikos ir makiažo kabinetų eksploatacijos reikalavimai. Higieniniai patalpų, įrangos, baldų reikalavimai.
- 1.2. Sanitariniai-techniniai įrenginiai, jų charakteristika. Ventiliacija. Apšvietimas.
- 1.3. Higieninė darbo sąlygų charakteristika. Plotas, skiriamas vienai darbo vietai. Higieniniai darbo drabužių reikalavimai.
- 1.4. Patalpų dezinfekcijos režimas.
- 1.5. Higieniniai plastikinių, metalinių instrumentų, indų dezinfekavimo reikalavimai. Dezinfekcinių skiedinių keitimo režimas. Užterštų instrumentų vaidmuo ligoms plisti.
- 1.6. Pūlinės ir grybelinės odos ligos. Bakterinės odos ligos. Grybelinių ligų, niežų sukėlėjai, perdavimo būdai, profilaktikos priemonės. Utėlės, kovos su jomis priemonės. Seruminio hepatito, AIDS perdavimo būdai ir profilaktikos priemonės.

2. Testavimo klausimai

- 2.1. Ar galima eksploatuoti naujai pastatytus ar rekonstruotus kosmetikos kabinetus, negavus tam leidimo?
 - A. Galima.
 - B. Reikia mokesčių inspekcijos leidimo.
 - C. Negalima.
- 2.2. Koks plotas skiriamas vienai darbo vietai?
 - A. 8 kv. m.
 - B. 10 kv. m.
 - C. 4,5 kv. m.
- 2.3. Kokie higieniniai lubų, sienų ir grindų apdailos reikalavimai?
 - A. Grindys gali būti išklotos kilimine danga, lubos tinkuotos, sienos išklijuotos popieriniais apmušalais arba medžiaga.
 - B. Sienos turi būti medinės, lubos iškaltos plokštėmis, grindys – gerai valoma medžiaga.
 - C. Lubos ir sienos turi būti tinkuotos, grindys lygios, lengvai valomos.
- 2.4. Kokie turi būti baldai?
 - A. Bet kokie.
 - B. Tik mediniai.
 - C. Lengvai valomi ir dezinfekuojami.
- 2.5. Kokie sanitariniai techniniai įrenginiai turi būti kosmetikos ir makiažo kabinetuose?
 - A. Vandentiekis, kanalizacija, centrinis šildymas, ventiliacija.
 - B. Centrinis šildymas, vandentiekis ir kanalizacija.
 - C. Vandentiekis ir kanalizacija.
- 2.6. Kaip dažnai dezinfekuojamos patalpos?
 - A. Kartą per mėnesį.
 - B. Kas 10 dienų.
 - C. Generalinio valymo metu – kartą per savaitę.
- 2.7. Kaip turi būti dezinfekuojami plastikiniai instrumentai, indai?
 - A. Nukenksminami 70° spiritu.

- B. Pamerkami 0,5 val. į 1% chloramino tirpalą.
 C. Palaikomi 15 min. 0,5% chloramino tirpale.
- 2.8. Kaip turi būti dezinfekuojami metaliniai instrumentai?
 A. Pakaitinami spiritinės lemputės liepsnoje arba muilo/sodos tirpale, po to dezinfekuojami 70° spirite 30 min.
 B. Pamerkami 30 min. į 0,5% chloramino tirpalą.
 C. Palaikomi 96° spirite 15 min.
- 2.9. Kaip dažnai reikia keisti dezinfekcinius skiedinius?
 A. Kas 7 dienas.
 B. Kas 14 dienų.
 C. Kas 5 dienas.
- 2.10. Ar galima darbuotojų spec. drabužius ir skalbinius skalbti namie?
 A. Galima, bet tik automatine skalbiamąja mašina.
 B. Namie skalbti negalima.
 C. Galima ir namie, ir darbe, bet tik automatine skalbiamąja mašina.
- 2.11. Kokiomis ligomis galima apkrėsti klientą, aptarnaujant jį nešvariais instrumentais, naudojant nešvarius patiesalus?
 A. Niežais, grybelinėmis odos ligomis, hepatitu B, C.
 B. Hepatitu A, AIDS.
 C. Sifiliu, gonorėja.
- 2.12. Kaip dažnai dirbančiajam reikia išklaustyti higieninio mokymo kursą?
 A. Nereikia, jei dirba tik 1,5 metų.
 B. Kasmet.
 C. Kas dveji metai.
- 2.13. Kur dedami metaliniai darbo instrumentai, sutepti krauju?
 A. Nudeginami.
 B. Į atskirą indelį su vandeniu.
 C. Plaunami inde su dezinfekuojamąja medžiaga.
- 2.14. Kokie pūlinių odos ligų perdavimo būdai?
 A. Per maistą.
 B. Per užterštus daiktus.
 C. Per vandenį.
- 2.15. Kokios yra pūlinės odos ligos?
 A. Folikulitas, furunkulitas, karbunkulitas.
 B. Pedikuliozė, helmintozė.
 C. Hepatitas C, B.
- 2.16. Kokios yra plaukų, odos ir nagų grybelinės ligos?
 A. Trichofitilija, mikrosporija.
 B. Folikulitai, karbunkulitai.
 C. Panaricijai.

Teisingi atsakymai:

- 2.1. A
 2.2. C
 2.3. C
 2.4. C
 2.5. A
 2.6. A
 2.7. C
 2.8. A
 2.9. C

- 2.10. B
- 2.11. A
- 2.12. C
- 2.13. B
- 2.14. B
- 2.15. A
- 2.16. A

BASEINŲ DARBUOTOJŲ HIGIENOS ĮGŪDŽIŲ MOKYMO PROGRAMA IR TESTAVIMO KLAUSIMYNAS

1. Mokymo programa

- 1.1. Higieniniai baseino įrengimo reikalavimai.
- 1.2. Pagalbinės, buitinės patalpos.
- 1.3. Higieniniai patalpų sienų, grindų, lubų apdailos reikalavimai.
- 1.4. Baldų, vonių, baseino vandens reikalavimai.
- 1.5. Medžiagos, naudojamos vandeniui nukenksminti. Vandens dezinfekavimas, keitimo režimas.
- 1.6. Patalpų valymas ir dezinfekavimas.
- 1.7. Ventiliacijos, apšvietimo, oro ir vandens temperatūros reikalavimai.
- 1.8. Odos, nagų, plaukų grybelinės ligos. Bakterinės odos ligos. Pūlinės ligos. Ligų perdavimo būdai, profilaktikos priemonės. Pedikuliozė, niežai – perdavimo būdai ir profilaktikos priemonės.

2. Testavimo klausimai

- 2.1. Kokie gali būti baldai?
 - A. Minkšti.
 - B. Mediniai, lengvai valomi ir dezinfekuojami.
 - C. Iš marmuro arba padengti plastiką arba dermantinu, lengvai valomi ir dezinfekuojami.
- 2.2. Kokios turi būti vonios?
 - A. Plastikinės.
 - B. Geležinės.
 - C. Emaliuotos.
- 2.3. Kokios medžiagos naudojamos saunai šildyti?
 - A. Gerai išdžiovinęs medis.
 - B. Putų polistirolis.
 - C. Mineralinės, šilumai nelaidžios ir neskleidžiančios kvapų medžiagos.
- 2.4. Kokiais atvejais baseinuose galima naudoti ežerų, upių vandenį?
 - A. Jei vanduo netiekiamas iš artezinio gręžinio (pvz., įvyko avarija siurbliu).
 - B. Jei vanduo iš upių ir ežerų pirmiausia išvalomas valymo įrenginiuose, o po to tiekiamas į baseiną.
 - C. Jei vandens sanitariniai-cheminiai rodikliai neviršija higienos normų reikalavimų.
- 2.5. Kokia vandens temperatūra turi būti suaugusiųjų baseinuose?
 - A. 20°C.
 - B. 24°C.
 - C. 26–28° C.
- 2.6. Kaip dažnai keičiamas vanduo mažuose ir dideliuose baseinuose?
 - A. Ir mažuose, ir dideliuose baseinuose vanduo keičiamas po kiekvieno seanso.
 - B. Vanduo chloruojamas, o keičiamas kartą per savaitę.
 - C. Mažuose baseinuose vanduo keičiamas po kiekvieno seanso, dideliuose – kas 6–8 val.
- 15% jo tūrio užpildoma šviežiu vandeniu.
- 2.7. Kokios medžiagos naudojamos vandeniui nukenksminti?
 - A. Tiksliai chloraminas.

B. Chlorkalkės.

C. Chloro dujos, chlorkalkės; dichlorantino arba dibromantino preparatai.

2.8. Kaip dažnai valomos ir dezinfekuojamos patalpos?

A. Kiekvieną dieną, naudojant dezinfekcines priemones.

B. Kartą per savaitę.

C. Valomos kasdien, po darbo. Iš pagrindų valomos ir dezinfekuojamos kartą per savaitę.

2.9. Periodiškai darbuotojų sveikata tikrinama:

A. Kartą per ketvirtį.

B. Kartą per pusmetį.

C. Kartą per metus.

2.10. Kaip galima užsikrėsti grybelinėmis ligomis?

A. Per vandenį, maistą, jei yra opų skrandyje.

B. Per kvėpavimo takus, įkvėpus grybelio sukėlėjų.

C. Per bendrus rankšluosčius, šlepetes.

Teisingi atsakymai:

2.1. C

2.2. C

2.3. C

2.4. C

2.5. C

2.6. C

2.7. C

2.8. C

2.9. C

2.10. C
